

บทที่ 4

ผลการศึกษาศถานการณ์

จากการศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาหอพักต้นแบบตามหลักสังควัตถุธรรม ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาของผู้เข้าอยู่อาศัย และผู้ประกอบการหอพักตามหลักสังควัตถุธรรม ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยใช้กระบวนการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ คือแบบสำรวจปัญหาของผู้เข้าอยู่อาศัย และผู้ประกอบการหอพักตามหลักสังควัตถุธรรม ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม

4.1 ผลการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการ

4.1.1 การศึกษาปัญหาของผู้ประกอบการหอพักตามหลักสังควัตถุธรรม ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ประกอบกิจการหอพักจดทะเบียนทั้งหมด จำนวน 243 แห่ง แห่งละ 1 คน รวม 243 คน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1

ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		
1.1 เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	94	39.00
หญิง	149	61.00
รวม	243	100.00
1.2 อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	-	0.00
21 – 30 ปี	43	20.00
41 – 50 ปี	80	38.00
51 – 60 ปี	52	23.00
61 ปีขึ้นไป	40	19.00
รวม	243	100.00

(ต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

1.3 ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า ป.6	13	5.00
ม.3 หรือเทียบเท่า	20	9.00
ม.6 หรือเทียบเท่า	40	16.00
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	120	49.00
สูงกว่าปริญญาตรี	50	21.00
รวม	243	100.00
1.4 ลักษณะที่หอพักของผู้ประกอบกิจการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
คอนโดมิเนียม	12	5.00
บ้านเช่า	20	8.00
หอพัก	125	51.00
อพาร์ทเมนต์/แมนชั่น	65	27.00
ทาวเฮาส์	21	9.00
รวม	243	100.00

หมายเหตุ. n = 243

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 61.00 เพศชาย จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 39.00 มีอายุตั้งแต่ 41 – 50 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 49.00 และมีลักษณะที่หอพักผู้ประกอบการเป็นหอพัก จำนวน 125 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 51.00

ตารางที่ 4.2

ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของผู้ตอบแบบสำรวจปัญหาของผู้ประกอบ การ
หอพักตามหลักสังคหวัดธรรม ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม

ข้อ	ปัญหาของผู้ประกอบการหอพัก หอพักต้นแบบตาม หลักสังคหวัดธรรม	การแปลผล		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ปัญหาด้านทาน				
1.	ผู้เช่าอาศัยเห็นแก่ตัว มุ่งแต่ประโยชน์คน ไม่คำนึงถึงความ จำเป็นจริงที่จัดให้	3.51	0.96	มาก
2.	ไม่สะดวกในการทำบุญเลี้ยงพระในที่ผู้เช่าอยู่อาศัย	3.34	1.3	ปานกลาง
3.	ผู้เช่าอยู่อาศัยไม่มีน้ำใจ เพื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือ สงเคราะห์ให้แกกัน เช่น จอครรถ้าเส้น ไม่เป็นระเบียบ	3.35	1.07	ปานกลาง
4.	ผู้เช่าอยู่อาศัยไม่มีการแบ่งปันความสุขให้แกกันและกัน ทั้ง ที่เป็นวัตถุดิบของ และแบ่งปันน้ำใจต้องการให้แบ่งปัน ความสุขแกกัน	3.29	1.16	ปานกลาง
5.	ต้องการให้ไม่เห็นแก่ตัวมุ่งประโยชน์พอประมาณ เช่น เอื้อเฟื้อที่จอครรถ และสิ่งของเล็กๆ น้อยๆ	3.30	1.0	ปานกลาง
รวม		3.36	1.12	ปานกลาง
ปัญหาด้านปิยะวาจา				
1.	ผู้เช่าอาศัยพูดไม่ไพเราะขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เช่าอาศัย ด้วยกัน	3.18	1.25	ปานกลาง
2.	ผู้เช่าอาศัยตะโกนเสียงดัง ใช้คำพูดหยาบคายไม่สุภาพ	3.04	1.36	ปานกลาง
3.	ผู้เช่าอาศัยพูดจากต่อเสียด และนินทาผู้อื่นอยู่เสมอ	3.20	1.1	ปานกลาง
4.	ผู้เช่าอาศัยไม่สุภาพ ไม่ไพเราะเมื่อ มักสบคคำหยาบ	3.60	0.98	ปานกลาง
5.	อยากให้ผู้เช่าอาศัยพูดจาไพเราะต่อกัน และไม่ตะโกนเสียง ดัง	3.36	1.10	ปานกลาง
รวม		3.30	1.20	ปานกลาง

(ต่อ)

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาของผู้ประกอบการหอพัก หอพักต้นแบบตาม หลักสังคหวัตถุธรรม	การแปลผล		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ปัญหาด้านอัตถจริยา				
1.	ผู้เข้าพักอาศัยไม่แยกขยะ	3.54	1.05	มาก
2.	วางสิ่งของกีดขวางหน้าห้องพัก	3.77	0.98	มาก
3.	ผู้เข้าพักอาศัยเปิดเพลง หรือทำเสียงดังรบกวนผู้อื่น	3.44	1.15	ปานกลาง
4.	ต้องการให้จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักถึง ประโยชน์ส่วนร่วมให้กับผู้เข้าพัก	3.62	1.02	มาก
5.	ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมคัดแยกขยะ (Zero Waste)	3.80	0.96	มาก
รวม		3.60	1.00	มาก
ปัญหาด้านสมานัตตตา				
1.	ผู้เข้าพักอาศัยไม่กระทำตนเป็นคนดีอย่างเสมอต้นเสมอ ปลาย	3.47	0.98	ปานกลาง
2.	ผู้เข้าพักอาศัยในหอพักทำลายทรัพย์สินในห้องพัก	3.33	1.07	ปานกลาง
3.	ผู้เข้าพักอาศัยขโมยสิ่งของห้องอื่น	3.40	1.03	ปานกลาง
4.	ต้องการให้จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักในการ กระทำตนเพื่อส่วนรวมแบบเสมอต้นเสมอปลาย	3.23	1.17	ปานกลาง
5.	ต้องการให้จัดกิจกรรมสร้างความเป็นคนมีคุณธรรม เป็นผู้ มีจิตใจหนักแน่นในการทำความดีให้กับผู้เข้าพัก	3.39	1.00	ปานกลาง
รวม		3.40	1.00	ปานกลาง
รวมทั้งหมด		3.40	1.10	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ปัญหาของผู้ประกอบการหอพักตามหลักสังคหวัตถุธรรม ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.40 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 1.10 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุดได้แก่ ปัญหาด้านอัตถจริยา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.60 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 1.00 รองลงมาคือปัญหา ด้านสมานัตตตา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.40 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(S.D) เท่ากับ 1.00 รองลงมาคือรองลงมาคือปัญหา ด้านทาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.36 และมีส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 1.12 และสุดท้ายคือปัญหา ด้านปียวาจา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.30 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 1.20

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจะนำไปพัฒนาเป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และฝึกอบรมให้กับ ผู้ประกอบการหอพักในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดมหาสารคาม และนำไปพัฒนาเป็นรูปแบบการ พัฒนาหอพักต้นแบบตามหลักสังคหวัตถุธรรม ต่อไป

ตารางที่ 4.3

ร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามของผู้เข้าพักอาศัยในหอพักตามหลักสังคหวัตถุธรรม ในเขต เทศบาลเมืองมหาสารคาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		
1.1 เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	115	35.00
หญิง	212	65.00
รวม	327	100.00
1.2 อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	74	23.00
21 – 30 ปี	183	56.00
41 – 50 ปี	50	15.00
51 – 60 ปี	20	6.00
61 ปีขึ้นไป	-	0.00
รวม	327	100.00
1.3 ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า ป.6	40	12.00
ม.3 หรือเทียบเท่า	30	9.00
ม.6 หรือเทียบเท่า	70	22.00
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	167	51.00
สูงกว่าปริญญาตรี	20	6.00
รวม	327	100.00

(ต่อ)

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		
1.4 ท่านอาศัยอยู่ห้องเช่าลักษณะใด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
คอนโดมิเนียม	35	11
บ้านเช่า	20	6
หอพัก	200	61
อพาร์ทเมนต์/แมนชั่น	50	15
ทาวเฮาส์	22	7
รวม	327	100.00

หมายเหตุ. n = 327

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 เพศชาย จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 มีอายุตั้งแต่ 21 – 30 ปี จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 51.00 และมีลักษณะห้องเช่าเป็นหอพัก จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 61.00

ตารางที่ 4.4

ผลการศึกษาปัญหาของผู้เข้าพักอาศัยในหอพักตามหลักสังคหวัตถุธรรม ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม

ข้อ	ปัญหาของผู้ประกอบการหอพัก หอพักต้นแบบตามหลักสังคหวัตถุธรรม	การแปลผล		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ปัญหาด้านทาน				
1.	ผู้อยู่อาศัยเห็นแก่ตัว มุ่งแต่ประโยชน์ตน ไม่คำนึงถึงความจำเป็นจริงที่จัดให้	3.78	0.80	มาก
2.	ไม่สะดวกในการทำบุญเลี้ยงพระในที่ผู้เช่าอยู่อาศัย	3.82	0.79	ปานกลาง
3.	ผู้เช่าอยู่อาศัยไม่มีน้ำใจ เพื่อแผ่เสียสละ แบ่งปันช่วยเหลือสงเคราะห์ให้แก่งัน เช่น จอครถล้อเส้น ไม่เป็นระเบียบ	3.90	0.77	มาก

(ต่อ)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาของผู้ประกอบการหอพัก หอพักต้นแบบ ตามหลักสังคหัตถุธรรม	การแปลผล		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
4.	ผู้เช่าอยู่อาศัยไม่มีการแบ่งปันความสุขให้แก่กันและกัน ทั้งที่เป็นวัตถุสิ่งของ และแบ่งปันน้ำใจต้องการให้ แบ่งปันความสุขแก่กัน	4.05	0.59	มาก
5.	ต้องการให้ไม่เห็นแก่ตัวมุ่งประโยชน์พอประมาณ เช่น เอื้อเฟื้อที่จอดรถ และสิ่งของเล็กๆ น้อยๆ	4.80	0.40	มาก
	รวม	4.07	0.67	มาก
	ปัญหาด้านปิยะวาจา			
1.	ผู้อยู่อาศัยพูดไม่ไพเราะขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อยู่ อาศัยด้วยกัน	3.68	0.97	มาก
2.	ผู้อยู่อาศัยตะโกนเสียงดัง ใช้คำพูดหยาบคายไม่สุภาพ	3.79	0.95	มาก
3.	ผู้อยู่อาศัยพูดจาต่อเสียด และนินทาผู้อื่นอยู่เสมอ	3.80	0.69	มาก
4.	ผู้อยู่อาศัยไม่สุภาพ ไม่ไพเราะเมื่อ มักสบค้ำหาขยาบ	3.60	0.98	มาก
5.	อยากให้ผู้อยู่อาศัยพูดจาไพเราะต่อกัน และไม่ตะโกน เสียงดัง	4.05	0.67	มาก
	รวม	3.78	0.85	มาก
	ปัญหา : ด้านอัตถจริยา			
1.	ผู้เข้าพักอาศัยไม่แยกขยะ	3.60	0.80	มาก
2.	วางสิ่งของกีดขวางหน้าห้องพัก	3.51	0.94	มาก
3.	ผู้เข้าพักอาศัยเปิดเพลง หรือทำเสียงดังรบกวนผู้อื่น	3.54	0.83	มาก
4.	ต้องการให้จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักถึง ประโยชน์ส่วนร่วมให้กับผู้เข้าพัก	3.62	0.98	มาก
5.	ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมคัดแยกขยะ (Zero Waste)	4.00	0.62	มากที่สุด
	รวม	4.37	0.83	มาก

(ต่อ)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อ	ปัญหาของผู้ประกอบการหอพัก หอพักต้นแบบ ตามหลักสังคหัตถุธรรม	การแปลผล		
		$\bar{X}$	S.D	แปลผล
ปัญหาด้านสมานัตตตา				
1.	ผู้เข้าพักอาศัยไม่กระทำตนเป็นคนได้อย่างเสมอต้นเสมอปลาย	3.50	0.93	มาก
2.	ผู้เช่าอาศัยในหอพักทำลายทรัพย์สินในห้องพัก	3.67	0.89	มาก
3.	ผู้เข้าพักอาศัยขโมยสิ่งของห้องอื่น	3.40	1.03	มาก
4.	ต้องการให้จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักในการกระทำตนเพื่อส่วนรวมแบบเสมอต้นเสมอปลาย	4.67	0.54	มากที่สุด
5.	ต้องการให้จัดกิจกรรมสร้างความเป็นคนมีคุณธรรม เป็นผู้มีจิตใจหนักแน่นในการทำความดีให้กับผู้เข้าพัก	4.50	0.60	มาก
รวม		3.94	0.79	มาก
รวมทั้งหมด		4.04	0.58	มาก

หมายเหตุ. N 327 คน

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ปัญหาของผู้เข้าพักอาศัยหอพักตามหลักสังคหัตถุธรรม ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากคือ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.04 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 0.58 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุดได้แก่ ปัญหาด้านอัตตจริยา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.37 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 0.83 รองลงมาคือ ปัญหา ด้านทาน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.07 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 0.67 รองลงมาคือรองลงมาคือปัญหา ด้านสมานัตตตา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.94 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 0.79 และสุดท้ายคือปัญหา ด้านปิยาวจา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.78 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 0.85

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจะนำไปพัฒนาเป็นชุดกิจกรรมการให้ความรู้ และฝึกอบรมให้กับผู้ประกอบการหอพักในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม และนำไปพัฒนาเป็นรูปแบบการพัฒนาหอพักต้นแบบตามหลักสังคหัตถุธรรม ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ต่อไป

4.2 ผลการสังเคราะห์เอกสาร

ผลจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

4.2.1 การพัฒนารูปแบบ, ทิศนา แจมมณี (2545, น. 1-6), เกษม จันทร์แก้ว (254, น. 233), Joyce and Weil. 1986, pp. 359-364), Keeves (1998, p. 560) ผู้วิจัยได้นำทฤษฎี การพัฒนารูปแบบเป็นกระบวนการไปใช้ในการสร้างรูปแบบชุมชนหอพักต้นแบบตามหลักสังควัตถุธรรม

4.2.2 คิดเกี่ยวกับมาตรฐานหอพัก (พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. 2507 พ.ศ. 2558), อภรณ์ ภูวิทย์พันธ์ (2550, น. 45), Lewis, Goodman and Fandt (2004, pp. 292) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2547, น. 7 – 12), Paul Starkey (1997, pp. 1-104) ผู้วิจัยได้นำแนวคิดนวัตกรรมและเครือข่ายทางสังคมไปใช้ในการระดมความคิด

4.2.3 แนวคิดการดำเนินการตามมาตรฐานหอพัก, (กระทรวงมหาดไทย, 2546)

4.2.4 แนวคิดสังคหวัตถุ 4 กับชุมชน, (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2550, น. 25), พระมหาบุญเพียร ปุณฺณวิริโย (แก้ววงศ์น้อย) (2544, น. 119), (อรศิริ เกตุศรีพงษ์, 2550, น. 43-46), ผู้วิจัยได้นำแนวคิดสังคหวัตถุ 4 กับชุมชนไปใช้ในการระดมความคิด และสร้างเครือข่ายชุมชนหอพักต้นแบบตามหลักสังควัตถุธรรม รวมถึงนำไปใช้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

4.3 ข้อเสนอแนะ ความต้องการ

ข้อเสนอแนะของผู้อยู่อาศัย และผู้ประกอบการมีความต้องการที่ตรงกันคือต้องการให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกต่อส่วนร่วมที่ดี มีกิจการเพื่อส่งเสริมการทักทาย พุดคุย และสอนให้รู้จักหลักธรรมแห่งการสงเคราะห์กัน และให้ความรู้เรื่องการให้ทาน และการช่วยเหลือที่ถูกต้อง และให้มีจัดการประชุมคนในหอพักทุกๆ เดือน และแนะนำให้รู้จักกัน เพื่อจะได้สร้างความคุ้นเคย และให้การช่วยเหลือกันได้

จากการศึกษาสถานการณ์ในพื้นที่ด้วยการพหุลักษณะท้องถิ่น ทำให้ค้นหาและพบนวัตกรรมในการพัฒนาท้องถิ่นได้ จึงกำหนด “พื้นที่บ่มเพาะความรู้ชุมชน” เป็นสถานที่จัดการความรู้ให้กับคนในชุมชน โดยจัดตั้ง “หอพักต้นแบบตามหลักสังคหวัตถุธรรม” เป็นพื้นที่บ่มเพาะความรู้สู่ชุมชน โดยเป็นศูนย์ถ่ายทอดความรู้ทุกช่วงวัย บนกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นภายใต้ความถูกต้องและเป็นธรรม พัฒนากระบวนการและส่งเสริมศักยภาพและทุนที่มีอยู่ในชุมชน โดยกระบวนการบ่มเพาะความรู้อยู่บนพื้นฐานของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เป็นการศึกษาสถานการณ์ในพื้นที่เป็นตัวตั้งโดยคำนึงถึงภูมิสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและ

วัฒนธรรม มีทิศทางการพัฒนาบนฐานคิดด้านสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและวิถีชีวิต เป็นการ
วิวัฒนาการผสมผสานอย่างต่อเนื่องระหว่างหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลักพุทธธรรมและการ
จัดการความรู้ (ประภัสสร ปรีเอี่ยม, น. 2556)